

den en werd het St. Jorisbruggetje over het Meertje afgebroken. De weg ontlastte de Rijksstraatweg van veel autoverkeer. Het werd wel een hindernis voor de bewoners van Ubbergen om vrijelijk de polder in te lopen.

10

Nescio

“En links van de stad was ‘t lage walletje der begroei-de heuvels, een rechte lijn tot ‘ins grosse Vaderland’. Een gouden laantje liep langzaam hellend, schuin naar boven.” Met deze woorden schetste Nescio in zijn boek 'Dichtertje' uit 1917 de heuvelrug en de Rijksstraatweg, als decor voor een verboden liefde.

Waalheuvel

Villa Waalheuvel is een 19de-eeuws monumentaal opgezet landhuis met park en siertuin. Het complex werd in 1916 in de huidige vorm gebracht en kende veel bestemmingen. Aanvankelijk was het een woonhuis. Daarna werd het achtereenvolgens kindertehuis, militair kwartier, evacuatieoord met hulpziekenhuis, militair vormingscentrum, kraakpand, conferentiecentrum en uiteindelijk kantoorpand.

12

Tolhuis

Aan de Rijksstraatweg werd tol geheven. In 1854 werd voor de tolgaard een tolhuis (nr.26) gebouwd met uitkijkvensters voor goed zicht op de weg. Inwoners van Ubbergen betaalden halve tol. In 1929 werd de tol feestelijk opgeheven.

11

Routebeschrijving

Lengte: 5.5 km. Veel hoogteverschil en steile paden | voor wandelaars met een goede conditie | honden aan de lijn.
Start: De kleine Dame, Kasteelselaan 60, Ubbergen

- Sta met je rug naar de ingang van het gebouwtje en loop naar rechts de klinkerweg op. Neem de eerste weg links, Ubbergensdijk **1**.
- Aan het einde van de straat linksaf de Rijksstraatweg op **2**.
- Volg deze weg en ga na ongeveer 50 meter even omhoog naar het witte kerkje **3**.
- Vervolg de Rijksstraatweg. Vlak voor een afslag naar rechts zie je aan de rechterkant een oude opslagplaats tegen de muur **4**.
- Vervolg de Rijksstraatweg. Links op nummer 37 zie je De Refter **5**.
- Vervolg de Rijksstraatweg omlaag en ga na nummer 62 rechtsaf het hoespad in. Volg dit pad rechtdoor omhoog tot de 5-sprong. Neem daar het meest rechtse pad omhoog bij het routepaaltje **6**.
- Volg dit pad tot de asfaltweg en ga daar rechtsaf omlaag. Neem de eerste kiezelweg links omhoog. Deze kiezelweg gaat over in asfalt op het kruispunt dat rechts de toegang tot Entrea is en links de toegangsweg naar de Maartenskliniek. Ga op dit kruispunt linksaf omhoog. Bij de T-splitsing linksaf.
- Schuin tegenover de bushokjes is de ingang van de Maartenskliniek. In dit gebouw kun je Het Rondeel **7** bezoeken en eventueel iets consumeren.
- Hervat de wandeling en volg de weg omlaag. Onder aangekomen rechtsaf de Holleweg omhoog (klinkerweg) De weg gaat weer omlaag en bij de 5-sprong aangekomen blijf je de weg omlaag volgen die nu Ubbergse Holleweg heet. Onder aangekomen links omhoog de Pompweg in **8**.
- Deze weg gaat weer omlaag naar de Rijksstraatweg. Op het eind sla je rechtsaf. **9**.
- Bij de Y-splitsing de weg omhoog blijven volgen. Bij de bocht zie je aan de rechterkant een bronzen beeld **10**.
- Volg de Rijksstraatweg. Op nr. 24 zie je Villa Waalheuvel **11** en op nr. 26 het Tolhuis **12**.
- Ga de eerste straat links (Ubbergensdijk) en ga op het eind rechtsaf terug naar het beginpunt.

Kijk voor meer ommetjes op www.wandeleninbergendal.nl

Dorpsommetje Ubbergen-hoog

Een wandeling door de dorpskern en over de stuwwal van Ubbergen

5.5 km

De monumentale straatweg en de beboste heuvelrug

Dit is een uitgave van de gemeente Berg en Dal, maart 2021.

Ontwikkeling en tekst Werkgroep ommetjes Ubbergen:

Jet van Heijster, Peter Rutten, Arno van der Kruis

Coördinatie Tiny Wigman, Via Natura

Fotografie Peter Rutten, Arno van der Kruis

Vormgeving OptimaForma

Tuinmanswoning

Het huis nr.8 is de voormalige tuinmanswoning van het Huis Ubbergen. Dat grote landhuis in classicistische stijl stond op de plek van de in 1712 afgebroken ruïne van het middeleeuwse kasteel de Ubburgh. Het kasteelterrein was al in de 17e eeuw omgevormd tot een grote terrassentuin. Rechts van de tuinmanswoning ziet u een deel van de oorspronkelijke ommuring van de kasteeltuin.

Rijksstraatweg

Vanaf 1822 bouwde jonkheer Dommer van Poldersveldt langs deze weg over zijn bezittingen een aantal villa's met fraaie uitzichten. In de twee eeuwen daarna werden nog vele fraaie woonhuizen gebouwd door kooplieden, oud-Indiëgangers en militairen. Al die fraaie villa's vormen nu een monumentale kralenketting langs de Rijksstraatweg. Een ritje over de weg werd zelfs een toeristische

attractie en de ANWB schreef eens dat het 'de mooiste straat van Nederland' was.

Het Witte Kerkje

Deze 14de-eeuwse kapel wordt nu gebruikt voor concerten, huwelijken, exposities en andere culturele activiteiten. Na de reformatie werd het een hervormd kerkgebouw. Het Witte Kerkje speelde

vroeger een belangrijke rol in het dagelijkse leven van de bevolking van Ubbergen bij doop, huwelijk, begravingen en de verspreiding van het nieuws.

Abri

Deze abri van het Nederlandse leger werd in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog gebouwd. Het was een opslagplaats waar metalen staven, de zogenaamde asperges, lagen opgeslagen. Die konden in een betonnen bak in de weg gestoken worden om als tankversperring te dienen. De omtrek van die bak is nog te zien door de afwijkende bestrating van de weg.

De Rafter

Vanaf 1983 bevolkt woonwerk-gemeenschap De Rafter het voormalig pensioonaat Notre Dame des

Anges. In 1903 kwamen Franse zusters naar Ubbergen en stichtten hier een internationale meisjes-school. Het ontwerp van het kloostercomplex, met karakteristieke ronde hoektorens, was geïnspireerd op een schilderij van Albert Cuypp van de ruïne van de Ubburgh.

N70

Hier volgt u een deel van de natuurwandelroute N70. Die werd in het Europees Natuurbeschermingsjaar 1970 aangelegd door boswachters van Staatsbosbeheer en het Geldersch Landschap en Kasteelen. De rondwandeling van 14,5 km over de heuvelrug tussen Nijmegen en de Duitse grens is nog altijd populair. Zie www.wandeleninbergendal.nl.

Het Rondeel

De voormalige kapel van de St. Maartenskliniek is nu in gebruik als restaurant. Dit ronde gebouw uit de wederopbouwperiode (1958) heeft prachtige glas-in-loodramen van Marius de Leeuw en is toegankelijk voor bezoekers van het ziekenhuis.

Hartenbeek

Hartenbeek (Pompweg 18) is het oudste huis van Ubbergen. Het dateert uit de 16de eeuw. Het was onder de naam 'Valk' een tijdlang een toeristische trekpleister met een theetuin met prieltjes die uitzicht boden op de Ooijpolder.

N325

Voor de aanleg van de Provinciale weg N325 eind jaren zestig moest één villa (Bergzicht) gesloopt wor-